

UTSKRIFT AV MØTEBOK

ENGERDAL
KOMMUNE

KOMMUNESTYRET

ENGER

27.11.03

PS 079/03 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan-og bygningsloven - høringsuttalelse

Formannskapetets innstilling - 18.11.03:

Som høringsuttalelse til Planlovutvalgets arbeid –NOU 2003:14, slutter Engerdal kommune seg til de vurderinger som er lagt til grunn i KS sitt høringsutkast.

Behandling i Kommunestyret - 27.11.03:

Dag Rønning fremmet flg. endringsforslag:

... Engerdal kommune i hovedsak til

Høringsutkast, men med følgende merknader:

- Planlovforslaget synes å ha et element av å være en vernelov blant annet gjennom klare henvisninger til naturvernloven. Det foreslås at LNF-områdene skal splittes opp i mer detaljerte hensynssoner enn hva som er tilfelle i dag. Dette svekker hensynet til at LNF-områdene skal være en flerbrukskategori hvor ulik utnyttelse kan skje parallelt på de samme arealene. Det er av sentral betydning at næringsinteressene innenfor LNF-områdene blir ivaretatt. Kommunen er derfor skeptisk til innføring av hensynssoner.
- Forslaget om å synliggjøre reindrift i egne LNRF-områder synes unødvendig. Reindrift er en del av landbruket og bør inngå i felleskategorien som i dag.
- Engerdal kommune går imot innføring av ”fylkesdelplan for arealbruk med særlig rettsvirkning” da dette kan komme til å bli et instrument som kompliserer og/eller overprøver lokale planprosesser. Interkommunalt plansamarbeid kan derimot være et nyttig supplement der behovet for samarbeid på tvers av administrative grenser er til stede.
- Økte krav om samordning mellom ulike forvaltningsnivåer fører til økte krav til kommunen og dermed økt arbeidsbelastning. Det understrekes at innføringen av en ny planlov må følges opp med økte ressurser til kommunene.

Votering:

Ved votering ble formannskapetets innstilling med Dag Rønning's endringsforslag enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret - 27.11.03:

Som høringsuttalelse til Planlovutvalgets arbeid –NOU 2003:14, slutter Engerdal kommune seg til de vurderinger som er lagt til grunn i KS sitt høringsutkast, men med følgende merknader:

- Planlovforslaget synes å ha et element av å være en vernelov blant annet gjennom klare henvisninger til naturvernloven. Det foreslås at LNF-områdene skal splittes opp i mer

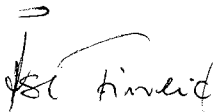
detaljerte hensynssoner enn hva som er tilfelle i dag. Dette svekker hensynet til at LNF-områdene skal være en flerbrukskategori hvor ulik utnyttelse kan skje parallelt på de samme arealene. Det er av sentral betydning at næringsinteressene innenfor LNF-områdene blir ivaretatt. Kommunen er derfor skeptisk til innføring av hensynssoner.

- Forslaget om å synliggjøre reindrift i egne LNRF-områder synes unødvendig. Reindrift er en del av landbruket og bør inngå i felleskategorien som i dag.
- Engerdal kommune går imot innføring av "fylkesdelplan for arealbruk med særlig rettsvirkning" da dette kan komme til å bli et instrument som kompliserer og/eller overprøver lokale planprosesser. Interkommunalt plansamarbeid kan derimot være et nyttig supplement der behovet for samarbeid på tvers av administrative grenser er til stede.
- Økte krav om samordning mellom ulike forvaltningsnivåer fører til økte krav til kommunen og dermed økt arbeidsbelastning. Det understrekes at innføringen av en ny planlov må følges opp med økte ressurser til kommunene.

Særutskrift: arkiv

Engerdal kommune, 02. desember 2003

Rett utskrift bekreftes:

e.f.

UTSKRIFT AV MØTEBOK

ENGERDAL
KOMMUNE

FORMANNSKAPET

ENGER

18.11.03

PS 206/03 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan-og bygningsloven - høringsuttalelse

Rådmannens forslag:

Som høringsuttalelse til Planlovutvalgets arbeid –NOU 2003:14, slutter Engerdal kommune seg til de vurderinger som er lagt til grunn i KS sitt høringsutkast.

Behandling i Formannskapet - 18.11.03:

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling - 18.11.03:

Som høringsuttalelse til Planlovutvalgets arbeid –NOU 2003:14, slutter Engerdal kommune seg til de vurderinger som er lagt til grunn i KS sitt høringsutkast.

Særutskrift: arkiv

Engerdal kommune, 21. november 2003

Rett utskrift bekreftes:

e.f.

Bedre kommunal og regional planlegging etter plan-og bygningsloven - høringsuttalelse

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
206/03	Formannskapet	18.11.03
	Kommunestyret	27.11.03

Saksopplysninger:

NOU 2003:14 – Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven II
./ Brev vedr. høring Det Kgl. Miljøverndep. 06.06.2003
./ Høringsutkast KS 01.11.2003

Utredning

Med bakgrunn i NOU 2003:14 "Planlovutvalgets utredning med lovforslag", nedsatte KS Hedmark utvalg som fikk i oppdrag å utarbeide en felles høringsuttalelse som fritt kunne stilles til disposisjon som utgangspunkt / grunnlagsdokument for en høringsuttalelse fra den enkelte kommune i fylket. Det kan for øvrig kommenteres at rådmannen i Engerdal representerte KS sitt rådmannutvalg i gruppa. Utkastet til høringsuttalelse følger vedlagt saken.

Med bakgrunn i vår begrensede bemanningskapasitet på fagområdet, vil rådmannen tilrå at Engerdal kommune ikke bruker ytterligere tid og ressurser på egen gjennomgang / utarbeidelse, men at vi benytter som utgangspunkt den gjennomgang som allerede er gjort fra KS-utvalgets side. Det betyr imidlertid ikke at Engerdal kommune i sin politiske behandling av saken kan fremme egne standpunkter / kommentarer.

Rådmannens forslag:

Som høringsuttalelse til Planlovutvalgets arbeid –NOU 2003:14, slutter Engerdal kommune seg til de vurderinger som er lagt til grunn i KS sitt høringsutkast.

Reidar Moren
rådmann

Miljødepartementet
Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo

KS-HEDMARK - UTTALELSE TIL NY PLAN OG BYGNINGSLOV.

Generelt.

KS-Hedmark vil innledningsvis berømme Planlovutvalget for deres arbeid, med en bred håndtering av utfordringer omkring kommunenes framtidige roller og oppgaver.

KS-Hedmark vil presisere viktigheten og betydningen av forslaget til ny formålsparagraf, § 1-1, som langt sterkere enn tidligere understreker kommunenes og fylkeskommunenes roller som samfunnsplanleggingsorganer, og med perspektiver for planleggingen som går langt utover offentlige tjeneste- og serviceproduksjon. Intensjonene om å gi kommunene og fylkeskommunene reelle muligheter for lokaldemokratisk og regional styring og planlegging gjennom egne prioriteringer, er her helt sentrale.

Gjennom NOU 2003:19, "Makt og demokrati" og KOU:3 "Velferd, virkelighet og visjoner", gis gode beskrivelser om utviklingen av maktforholdene i samfunnet, og bla. om utarming av lokaldemokratiet og kommunenes reelle styringsmuligheter. Planlovutvalget peker også på at det i kommunene kan synes å være manglende "vilje" og "interesse" for planleggingsoppgaver, uten at det begrunnes nærmere.

KS i Hedmark vil med bakgrunn i egne erfaringer, og med henvisning til de to ovenfor nevnte utredninger, uttrykke stor enighet med planlovutvalget når det gjelder forslag til lovtekst i § 1 – 4, 3.ledd;

"Planleggingen skal være demokratisk. Planleggingen styres av folkevalgte organer. Alle berørte interesser og myndigheter, og allmennheten, skal sikres mulighet til medvirkning og innflytelse. Planbehandlingen skal vareta den enkeltes rettssikkerhet, og skje innenfor frister som loven og planmyndighetene setter. Planene vedtas av politiske myndigheter."

I likhet med velferdsutvalget som står bak KOU 2003: 3, vil KS-Hedmark understreke betydningen av diskusjonen om hvilke verdier som skal ligge til grunn for planleggingen og utviklingen av velferdsamfunnet. Derfor blir det viktig at forslaget til ny plan og bygningslov settes inn i et demokratisk og politisk perspektiv, og et verdigrunnlag med forankring i vårt demokrati, vårt lokale selvstyre, og verdigrunnlaget som de ulike politiske partier representerer.

§ 1 – 4, 3. ledd blir derfor etter KS-Hedmarks oppfatning, den nye lovens "lille bibel", som understreker de demokratiske rettigheter vi ønsker at innbyggerne i kommunen skal ha, og som må vernes om.

Medvirkning er tillagt stor vekt i planlovutvalgets utredning, og også i mange andre sentrale dokumenter som omhandler styringen av det Norske samfunn. Den medvirkningen må utvikles både i form og innhold, og KS-Hedmark er ganske sikker på at løsninger på denne utfordringen ikke alene kan ivaretas gjennom invitasjon til høringsuttalelser.

KS i Hedmark er opptatt av å stimulere til diskusjon om lokaldemokratiets rolle, og kommunenes framtidige oppgaver. Dette er helt sammenfallende med de oppgaver KS-sentralt også er opptatt av, og har vist, bla. gjennom sin utredning KOU: 3, "Velferd, virkelighet og visjoner". Her konkretiseres mange av de utfordringer kommunene vil stå overfor de nærmeste årene.

NOU 2003:14 "Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven II" legger opp til en avklaringsdiskusjon om hvilket rammeverk kommunene skal arbeide innenfor, for å kunne løse disse utfordringene. En ny plan og bygningslov vil være det mest sentrale lovverk for organisering og gjennomføring av kommunenes og fylkeskommunenes planarbeid og planprosesser, og enkeltmenneskets demokratiske rettigheter for å delta i utformingen av sine regioner og lokalsamfunn.

Anledningen, som forslaget til ny plan og bygningslov gir kommunene og staten til å diskutere kommunenes og lokaldemokratiets framtidige rolle, er kanskje en av de viktigste poengene som knytter seg til den prosessen som til nå har vært ledet an av planlovutvalget.

KS i Hedmark er på denne bakgrunn både forbauset og skuffet over at den politiske ledelse i Miljødepartementet ikke viser større engasjement, - og deltar mer aktivt i diskusjonen og stimulerer medvirkningsprosessene rundt utredningen og *lovforslaget*.

KS – Hedmark vil også i lys dette understreke nettopp viktigheten av gode medvirkningsprosesser i planarbeid slik det også er påpekt gjennom LA-21, og slik planlovutvalget begrunner sitt forslag til § 1 – 7 i ny lov.

KS-Hedmark har en oppfatning av at Kommunal og regional departementet har et langt mer aktivt forhold til de spørsmål planlovutvalget har reist i forbindelse med ny plan og bygningslov, og også viser større engasjement rundt utviklingen av "Kommune-Norge", enn hva tilfellet er i Miljødepartementet. En gjør seg her refleksjoner om hvorvidt Kommunal og regionaldepartementets ansvar for regional og distriktpolitikken, bolig og nærmiljøpolitikken, økonomi og ressursforvaltningen i kommunene sammen med områder som storbypolitikken og byggesakbehandlingen, kan ha påvirket dette.

Effekten av en eventuell ny plan og bygningslovs betydning for å vitalisere lokaldemokratiet, - gi nye og bedre arbeidsbetingelser for utøvelse av kommunal- og regionalpolitikk, og derigjennom bredere engasjement og medvirkningsmuligheter for innbyggerne, - vil klart være avhengig av den interessen og det engasjement blant annet det ansvarlig fagdepartement viser gjennom oppfølging og samvirke med kommunene og fylkeskommunene.

På bakgrunn av de refleksjoner som er vist til ovenfor, mener KS – Hedmark, at det bør aktualiseres på nytt, om ansvaret for ny plan og bygningslov bør overføres til Kommunal og regionaldepartementets sitt ansvarsområde.

Helhetlig planlegging, handlingsplan og planprogram.

KS – Hedmark vil hilse velkommen en samordnet nasjonal politikk for regional og kommunal planlegging. Dette vil forhåpentligvis kunne bidra til å bedre balanse mellom ambisjoner og ressurser i offentlig tjenesteyting, og bidra til å gjenopprette balansen i Velferds-Norge. Det vil i så fall måtte bety at statlige vedtak om nye tjenesteytinger i kommunal regi, følges opp med statlig finansiering og muligheter for kommunene til å følge disse opp. En viser her til de vurderinger og forslag som er drøftet i velferdsutvalget i KS, jfr. KOU: 3, Velferds, Virkelighet og Visjoner.

En av de store utfordringene med forslaget til ny planloven vil nettopp være å gi kommunene og fylkeskommunene muligheter til å følge opp de ambisjonene som forslaget til ny plan og bygningslov legger opp til. Lovforslaget innebærer mange forbedringspunkter jfr. dagens lovverk, men det vil klart kreve mer innsats og ressurser fra de lokale og regionale planaktørene, både når det gjelder kompetanse og kapasitet.

KS – Hedmark er enig i planlovutvalgets forslag om at kommunestyret årlig skal behandle og vedta en handlingsdel for kommuneplanen. Det er et godt bidrag til helhetlig tenkning i den kommunale planleggingen, å synliggjøre sammenhengen mellom plan- og bygningsloven og kommuneloven, med sammenfallende lovformuleringer og felles rammeverk.

KS – Hedmark forstår planlovutvalgets forslag og kommentarer i kap. 9, §§ 9 – 2 og 9 - 4 dit hen, at kommunene langt på vei selv skal kunne avgjøre omfanget av temaplanlegging, dersom kommunene gjennom handlingsplanen til samfunnspolitisk del i kommuneplanen, ivaretar helhetsplanleggingen. Dette vil politisk sett, kunne gi en langt bedre oversikt over samlede innsatsfaktorer mot prioriterte politiske saker, og også en langt bedre mulighet for evaluering av politisk måloppnåelse, enn hva som er tilfelle i dag med smale fragmenterte særlover og bestemmelser. Det å utvikle gode lokalsamfunn, som er intensjonen bak samfunnspolitisk del i kommuneplanen, er langt mer enn planlegging av kommunalt produserte tjenester og servicetilbud.

Den nye ordningen slik KS-Hedmark oppfatter planlovutvalgets forslag, vil klart påvirke kommunenes muligheter for større fleksibilitet til å organisere sine plansystemer etter egne behov. Dette vil for eksempel bero på om planleggingen skal skje i "store" eller "små" kommuner, - det være seg befolkningsstørrelse eller arealstørrelse, eller det kan være andre forhold.

Lovutvalgets forslag om å lovfeste "planbeskrivelse og planprogram" § 1 – 8, anses også som en klar nyvinning som både vil bidra til å bedre planprosessene, men som også vil bidra til større fleksibilitet i kommunene med hensyn til å vurdere behovet for ny planlegging og nye planer, eller hvorvidt en kan leve med de planene en har. Vi vil poengtere at det er forslagstiller som skal ha ansvaret for å utarbeide planbeskrivelsen som en del av hva som må inngå i et komplett planmateriale. For private planforslag bør kommunen gis mulighet til å utarbeide retningslinjer for framstilling av planbeskrivelsen. Flere kommuner kan vise til gode erfaringer med slike maler.

Hva angår planprogrammet er det viktig at fokus skal være rettet mot prosess og være en prosessplan – og ikke en kortversjon av kommende plan. Det er videre viktig å understreke at der planprogrammet redegjør for behovet for utredninger må slike utredninger være tilpasset planens omfang og være beslutningsrelevante. Det forventes videre at sektormyndigheter gjennom uttalelser til planprogrammet klart tar stilling til utredningsbehovet og ikke kommer tilbake i ettertid med krav om ytterligere utredninger.

Regionplanlegging.

KS- Hedmark er glad for at Regional planlegging har fått en ny dimensjon i forslag til ny plan og bygningslov. Lovforslaget understreker og styrker muligheten til å bruke fylkesplanen aktivt som et virkemiddel til å fylle det regionalpolitiske rommet. Gjennom arbeidet med regional planstrategi (med innsigelsesrett) kan en også sikre samarbeid om romlig planlegging og strategisk viktige planoppgaver på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

KS – Hedmark konstaterer ellers at det mellom enkelt kommuner - og mellom enkeltkommuner og fylkeskommuner kan være noe ulike oppfatninger om hvordan regional planlegging kan håndteres i hht. forslagene til ny lovgiving.

I forbindelse med regjeringens behandling av Fylkesplan for Hedmark, sendte Miljøverndepartementet den 8. mars 2002 ut en pressemelding med bla. følgende uttalelser:

"Mjøsbyen blir innlandshovedstad. Kongen har i statsråd i dag godkjent fylkesplan for Hedmark. Hamar skal i framtiden ha større vekst enn Oslo. Innlandsuniversitetet og bedre opplæringstilbud skal bidra til denne utviklingen.

Regjeringen mener det er riktig å satse på byene rundt Mjøsa. "Mjøsbyen" skal danne en motvekt til Oslo-regionen. Kompetanse nyskaping og entrepenørskap blir viktig i denne sammenheng, sier Børge Brende".

Kommunal- og regionalminister Erna Solbergs ga i Stortinget, tirsdag 30. april 2003, en redegjørelse om regional og distriktspolitikken, under tittelen "Vekst – i hele landet, hovedgrep for bedre regional- og distriktspolitikk".

Under overskriften "Utvikling av vekstkraftige regioner" peker hun på elementer som er viktig for regional utvikling og for utvikling av områder med felles arbeids-, bo og serviceområder, noe som gir store planutfordringer. Hun presenterer i denne redegjørelsen et sett av utviklingsområder og systemer som antas å gi betydelige utfordringer for regionale planprosesser.

Eksemplet fra behandlingen av Fylkesplanen for Hedmark, anskuelig gjør at ABS-områder, som for eksempel "Mjøsbyene" nødvendigvis ikke lar seg innordne av fylkesgrenser og fylkesplanlegging.. Tilsvarende utfordringer vil en trolig raskt kunne stå overfor ved regional planlegging og samarbeid mellom kommuner i fjellregionene i Hedmark, Sør-Trøndelag og Oppland.

KS – Hedmark er opptatt av at den nye plan og bygningsloven gjøres robust nok til å ivareta nødvendig fleksibilitet og muligheter for nye plan- og samarbeidskonstellasjoner mellom kommuner på tvers av fylkeskommunegrenser uten at dette vanskeliggjøres av for mange forvaltningsledd og byråkratiske "sperrebommer".

Arealplanene.

Planlovutvalget foreslår en del endringer i plan- og bygningslovens bestemmelser om arealplaner.

KS-Hedmark støtter i hovedsak planlovutvalgets forslag. Utvalget har levert et gjennomarbeidet og bra forslag. Lovforslaget vil etter vår mening kunne bidra til en kvalitativ bedre planlegging. På den annen side vil det i mange kommuner kunne være behov for både kompetanseheving og kapasitetsøkning for å kunne etterleve og nyttiggjøre seg planlovutvalgets intensjoner. Det er derfor vesentlig at kommunene tilføres tilstrekkelige ressurser til å kunne gjennomføre disse endringene.

Hva angår de enkelte elementene i plansystemet vil KS-Hedmark bemerke følgende: Planlovutvalget foreslår å innføre to nye planelementer som trolig vil være alternative planformer i de aller fleste tilfeller – *fylkesdelplan for arealbruk med særlig rettsvirkning og interkommunalt plansamarbeid*. Ut i fra assosiasjoner knyttet til begrepet "overkommune" kan en stille spørsmål ved om det er hensiktsmessig å legge mulighetene til rette for eventuelle konfliktsituasjoner omkring valg av planform. KS-Hedmark velger imidlertid å se det slik at planlovutvalget legger opp til et fleksibelt system hvor valg av planform vil være situasjonsbestemt. Det synes i hvert fall å være fornuftig å innføre et planinstitutt som inviterer til samarbeid på tvers av administrative grenser der behovet for dette er til stede.

Langsiktig arealstrategi er et frivillig element som er ment å kunne inngå i samfunnsdelen av kommuneplanen. Dette kan i større grad synliggjøre sammenhenger mellom samfunnsdelen og dens konsekvenser for arealdelen. Det bør vurderes om en langsiktig arealstrategi for enkelte kommuner kan være til erstatning for tradisjonell arealdel.

Områdeplan og detaljplan er nye begreper for reguleringsplan og bebyggelsesplan. Beskrivelsen av, og begrunnelsen for disse planformene er gode og logiske, men innebærer ikke vesentlige realitetsendringer i forhold til dagens planelementer. Planlovutvalget gir gjennom sitt forslag om endringer i arealformål og hensynssoner et større tilbud om "planverktøy" – uten at det nødvendigvis må benyttes i alle planoppgaver. KS-Hedmark ser derfor på endringene som positive.

Planlovutvalget har fjernet muligheten for arealdel til kommunedelplan, og henvist til områdeplan. Områdeplan har detaljerte og rigide bestemmelser om varsling til eiere, rettighetshavere og naboer i planområdet av hensyn til planens omfattende rettsvirkning. KS-Hedmark vil anmode om at det blir vurdert om det innefor lovforslagets rammer kan finnes mer håndterbare løsninger på disse utfordringene, eller om nødvendig endre lovforslaget.

Hamar 23.10.2003.

KS- Hedmark

Jan Tyriberget

Arnfinn Nergaard

Siv Tørudbakken

Reidar Moren